

Nas tednik

kulturno - politično glasilo

Kronika

svetovnih in domačih dogodkov

6 leto / številka 6

V Celovcu, dne 11. februarja 1954

Cena 1 šilling

Rusi in mi

Zadnja vojska je predrila „železno zaveso“, skoro neprehojen zid med Evropo in Rusijo. Naši možje in fantje so — prisiljeni po vojski — prodrli globoko v Rusijo, spoznali zemljo, ljudstvo, navade, spoznali so pravi obraz Rusije, kakršnega si preje niso predstavljali. Še bolj začudeni so Rusi prodirali na Zapad in spoznali zanje popolnoma neznani, tuji svet. Kri naših fantov in mož je napajala rusko zemljo in kri ruskih je škropila na našo. Bombniki in kanoni sicer ne pojejo več smrtonosne pesmi, toda kosti še niso strohmele in ostali so spomini in — spoznanja.

Če kdo, potem smo gotovo mi Slovenci dolžni, da spoznamo bolj 200 milijonski ruski narod, ki nam je blizu po mejah, še bolj pa po narodoslovnih in jezikovnih skupnostih. In prvo nujno spoznanje je, da ne smemo istovetiti Sovjetske zveze, komunistične Rusije z ruskim narodom. To sta dve zelo različni zadevi. Sovjetska Rusija je nekaj trenutnega, spremenljivega in — tujega. Židovsko-nemški produkt Marx, znanstveni utemeljitelj komunizma, je bil nemški Žid; in Nemci so po prvi svetovni vojni Lenina v zapečatenem vagonu poslali v Rusijo. Glavni tvorci prve komunistične vlade so bili Židje: Trocki, Zinovjev, Litvinov, drugi pa Georgijci, torej Neruse: Stalin, Beria). Nekaj popolnoma tujega, skoro nasprotnega je zavladalo nad ruskim narodom. Narod sam pa je ne samo številčno ogromen, ampak raste iz tako močnih, zdravih in svojstvenih korenin, da tega tisočletja ne more nihče izriniti, spremeniti, je torej nekaj stalnega, v bistvu nespremenljivega.

Morda bi kdo rekel: Če je ruskemu narodu komunistični jarem tako tuj in zoprn, zakaj ga po toliko časa prenaša, zakaj se ne upre? Kdor vsaj malo pozna rusko zgodovino, ta ve, da ruski narod pravzaprav svobode ni nikoli užival, vedno je bil revež, trpin. Trpel je najprej pod Tatari, potem pod knezi-bojari, potem pod carji in sedaj pod komunistično diktaturo. Mirno ukriži hrbet, da pada bič nanj, nosi jarem in misli, da drugače sploh biti ne more. Ker svobode ne pozna, si je tudi želel ne more in ne boriti se zanj. Ne briga se preveč za vladavino, za posvetnost, bolj važna mu je notranjost, lastna duša. V duši pa je svoboden, tam je njegovo veliko kraljestvo, tam je globina in širina kot je dolga Volga in prostrana ruska zemlja.

Značilnost slovanskega Vzhoda, ki ga predstavlja ruski narod, je globoka religioznost, verski duh, smisel za božje, in npravo zdravo življenje. Na verskem polju ima gotovo prednost pred Zapadom. Njegov značaj bolj privlači nadsvetno, mistično, božje. V globinah njegove duše je živ glas po Bogu in zaupanje v njegovo previdnost, ki je nad svetom. Ruski vernik je človek srca, ki mu ugaja nedoumljiva skrivnost. Resnico hoče doživeti v vsej polnosti, da ga popolnoma prevzame njena veličina. V tem svetu se ne počuti dobro, zato mu je pogled odprt v skrivnostno, boljšo bodočnost. Ruski duh po Dostojevskem govori, da je v ruskem narodu „obraz Kristusov“ in o „sveti Rusiji“, v tem narodu se javlja mesijanska potreba, da svetu prinese Kristusa. Za idejo se laže žrtvuje kot zapadnjak. To ve tudi komunizem, ki zato ruski narod bolj hrani z idejami kot s kruhom. In prav za vero, ki jo je doživljal z vsem bitjem, je ruski narod ogromno žrtvoval in dal množico mučencev med duhovniki in med ljudstvom. Tudi danes še trpi za svojo vero, če tudi jo mora pred zunanjim svetom skrivati. Celotno pri onih, ki morda Boga tajijo in s tolikim poudarkom zatrjujejo svoje brezboštvo, se izpod te trde skorje večkrat oglasi klic po Bogu kot n. pr. pri oni študentki tehnične visoke šole, o kateri se je pred kratkim zgražal boljševiški časopis: Bila je

Avstrijsko vprašanje na dnevnem redu

Sklep tajne seje zunanjih ministrov

V ponedeljek, dne 8. februarja, so se sestali zunanji ministri v Berlinu k prvi seji. V prvih dveh tednih posvetovanj je bolj izgledalo, da govorijo za svetovno javnost in utemeljujejo svoja stališča, ki so ostala oddaljena, kakor so bila prvi dan konference, dne 25. januarja. Od tajnega posvetovanja je ves svet pričakoval zblizanje med tema dvema svetovnima taboroma. Komunisti, ki je bil po tem tajnem posvetovanju izdan, pa je le redkobeseden in govori jasno edino o enem vprašanju, to je o Avstriji in pove tudi le toliko, da bodo z obravnavanjem avstrijskega vprašanja pričeli najkasneje prihodnji petek, dne 12. februarja. V komunikatu pa niso ničesar povedali, v kaki obliki in v kakem obsegu bo prišlo avstrijsko zastopstvo na konferenci do besede.

Medtem ko je bila Avstrija do sedaj le neoficielno na konferenci zastopana, je takoj po gornjem sklepu zunanjih ministrov v Berlin odpotovala uradna avstrijska delegacija z zunanjim ministrom dr. Figlom in njegovim namestnikom dr. Kreiskyjem na čelu.

Za berlinska posvetovanja o avstrijskem vprašanju je avstrijska vlada pripravila posebno spomenico o takozvanem nemškem premoženju, katero so do sedaj upravljali Rusi pod imenom USIA. Za to premoženje bi morala Avstrija po prejšnjih sklepih plačati 150.000.000 dolarjev. Avstrijska vlada pa stoji na stališču, da je to premoženje v veliki meri razvrednoteno, ker se v času ruske uprave strojni park ni obnavljal.

Do prihodnjega petka bo avstrijska delegacija v Berlinu poskušala navezati stike z zastopstvi vseh štirih velesil.

Iz objavljenega komunikata pa ni razvidno, kaj so zunanji ministri sklenili v vpra-

šanju konference peterih, torej konference, katere bi se udeležila tudi komunistična Kitajska; ravno tako ni ničesar povedanega o nemškem vprašanju. To sta bili prvi dve točki dnevnega reda berlinske konference.

Či bi na skupnem posvetovanju prišlo do stvarnih sklepov v avstrijskem vprašanju, pa naj bi si bila tudi samo ukinitve vojaške zasedbe, potem se bodo gotovo še nadaljevali razgovori o ostalih dveh vprašanjih.

Avstrijsko uradno delegacijo pod vodstvom zunanjega ministra inž. Figla je v Berlinu pozdravil veliki župan berlinskega mesta dr. Schneider. Zunanji minister je ob svojem prihodu v Berlin dal izjavo, da bo avstrijska delegacija storila vse, da se omogoči pozitivna rešitev avstrijskega vprašanja. Saj je avstrijsko vprašanje dosti lažje kakor nemško vprašanje, je dejal g. zunanji minister. Avstrija bo pri tej priliki zahtevala predajo takozvanega nemškega premoženja, ki se sedaj nahaja v ruski upravi. Vsota, katero je Rusija svoj čas zahtevala kot odškodnino za to premoženje, pa je previsoka, ker je Avstrija utrpela po ruski zasedbi škodo, ki znaša nad 200 milijonov dolarjev.

Podobne misli je izrazil tudi zvezni kancler Raab v razgovoru z dopisnikom francoskega lista „Le Monde“ in na časnikaarjevo vprašanje, kake garancije hoče in more dati Avstrija Rusiji, da se ne bo zopet obožila, je kancler naglasil, da so velesile itak že določile, da sme Avstrija imeti 58 tisoč mož v vojaščini, žandarmeriji in obmejni straži.

V Berlin je prispel tudi avstrijski poslanik v Moskvi g. dr. Bischof, ki bo kot svetovalec avstrijske delegacije ostal v Berlinu.

V Italiji kujejo vlado

Državni predsednik Einaudi je poveril sestavo nove vlade bivšemu notranjemu ministru Mario Scelba. Scelba je svoj čas v vladi De Gasperi-ja igral najmočnejšega moža v boju proti komunizmu. On je tudi iniciator znanega volilnega zakona, ki naj bi bil na zadnjih volitvah 7. junija 1953 prinesel tedanji vladi večino. Zakon namreč predvideva, da dobi ona stranka ali ona med seboj povezana skupina strank, ki na volitvah doseže vsaj en glas več kakor polovico vseh oddanih glasov, takozvano volilno premijo. Vladne stranke so se sicer povezale, vendar v celoti niso doslele v zakonu predpisanega števila in so ostale v parlamentu brez volilne premije, ki naj bi bila v parlamentu zagotovila vladi sigurno večino in s tem delazmožno vlado.

v kom. partiji, pa se je odločila za samostan, četudi so imeli partijski tovariši in tovarišice nalog, da jo na vsak način odvrnejo od tega namena.

Ruski značaj je dobronamern, odprt za bratsko ljubezen in čuti živo potrebo po splošnem človeškem bratstvu. Prav radi tega so Rusi lažje sprejeli zapadni nauk komunizma, ga bolj dosledno uresničili in mu dali svoj mysticism.

Ta ruska duša je dala svetu največje pisatelje, umetnike in modrijane. Tolstoj in Dostojevski sta po globini, širini in psihološkem spoznavanju vrhova svetovne literature, Solovjev pa kot filozof in kot nekaj videc, prerok in glasnik zedinjenja s katoliško Cerkvijo.

Gotovo ima tudi ruski narod svoje napa-ke in žalilobga je vzhodni razkol ločil od edine prave Kristusove Cerkve. Toda edina važna razlika med nami in pravoslavni-mi je, da ne priznajo papeževga prvenstva, sicer pa imajo isti nauk, prejemajo iste zakramente. Kar nas pa najbolj združuje in v

čemer se ruski narod posebno odlikuje, je češčenje Matere božje, „Bogorodice“. Marija zavzema odlično mesto ob Kristusu in Presveti Trojici. Marijo častijo kot mater učlovečene Besede, kot vedno deviško, kot prosto vsakega osebnega greha in kot vnebovzeto. V vsaki pravoslavni cerkvi je v „ikonostasu“ Marijina slika; imajo veliko Marijinih božjih poti in vsaka ruska hiša je vsaj preje imela „ikono“, Marijino sliko, pred katero gori vedno lučka. Zato ni čudno, da je Marija v Fatimi pokazala, kako pri srcu ji je Rusija in da sv. oče v zadnji okrožnici o Marijinem letu posebej vabi k skupni molitvi k Materi božji „... tudi ti ste, ki so od nas ločeni po davnem razkolu in ki jih mi ljubimo z očetovskim srcem... ker dobro vemo, da zelo časte vzvišeno mater Jezusa Kristusa in praznujejo nje brezmadežno Spočetje. Naj ta blažena devica Marija vidi vse kristjane, povezane vsaj po vezi ljubezni... da jo prosijo tistega zedinjenja, pod katerim bo končno nastala ena sama čreda pod enim samim pastirjem.“

K R A T K E V E S T I

Jugoslavija je dobila iz Turčije prvo naročilo za tovorne železniške vagonne in sicer 1500. Prvih 198 takih vozov je Turčija dobila že koncem leta 1953. Take vagonne izdelujejo v Slavonskem Brodu, Smederevu, Kruševacu in Rakovičevem.

Za koroški velesejem avgusta meseca so že vse priprave v polnem teku in je pričakovati, da bo nad 600 razstavljalcev. Ta velesejem bo zopet v prvi vrsti posvečen lesu in lesnim izdelkom, ker je to vsako leto posebnost koroškega sejma. Koroška je med vsemi zveznimi deželami največji izvoznik lesa.

Bolgarsko gospodarstvo je dobilo vrsto ruskih tehnikov in komisarjev, ki bodo vodili in nadzorovali vse gospodarstvo.

Švicarska trgovina s Sovjetsko zvezo in drugimi satelitskimi državami je močno nazadovala. Po vsej verjetnosti stopa v ospredje trgovina z Veliko Britanijo in tudi že z Ameriko.

Kakor smo že poročali, je bil apostolski administrator za Gradišče dr. Schoiswohl imenovan za sekavskega škofa, na njegovo mesto pa je bil postavljen dr. Stefan Laszlo, do sedaj direktor nadškofijske pisarne na Dunaju.

V Mehiki je potres porušil štiri mesta. Številni žrtve še ni znano. Pač pa je materialna škoda velika.

Na Tirolsko so te dni pripeljali deset severnih jelenov, katere bivši vojaki poznajo iz severne Norveške. Te severne jelene hočejo pozimi uporabljati kot nosače k planinskim kočam, ki na drug način niso dosegljive.

Za konec leta 1953 so dognali, da je bila naša trgovska bilanca aktivna in sicer za 2 in pol milijardi šilingov. To se pravi: Avstrija je za to vsoto več izvozila kakor uvozila. Sicer so v tej vsoti tudi dohodki iz tujkega prometa. Za leto 1952 je uvoz prekašal izvoz še za dve milijardi šilingov.

Pri Evropski plačilni uniji ima Avstrija dobroimetje v znesku 101,8 milijonov šilingov.

Produkcija železne rude je leta 1953 v Avstriji znašala 2.745.500 ton. V železni industriji je bilo koncem leta 1953 zaposlenih 40.537 ljudi. Tovarnih izdelkov so tekom leta izvozili za nad eno milijardo šilingov.

Holandska družba se trudi, da bi progo Amsterdam — Celovec dvakrat tedensko preletela z letalom.

Posneto mleko konzervirajo tudi v obliki praškov. Da bi zagotovili tudi uporabo teh praškov, zahtevajo, da bi prašek dodajali belemu kruhu.

Zbirka za žrtve snežnih plazov na Predarlškem in Tirolskem je do sedaj izkazala 3.373.500 šilingov. Darovi se vplačujejo na poštne čekovni urad pod številko 18.000. Kakor znano pa znaša celotna škoda na Predarlškem 50 milijonov šilingov.

Tirolska vlada je objavila škodo, katero so Tirolski prizadejali plazovi. To škodo so ocenili na 11 do 12 milijonov šilingov. V Tirolu bodo izvedli splošno zbirko za poravnavo te škode.

Dne 8. februarja se je v Celovcu pripetila nesreča. Dva fanta sta se igrala z nabito pištolo, ne da bi to vedela. Naenkrat nameri mlajši na svojega 13 letnega tovariša in sproži pištolo. Strel je šel tik nad srcem, prestrelil pljuča ter tako fanta hudo ranil.

Celovski podžupan Oton Kanzian je radi svoje dolgotrajne bolezni odstopil. Na njegovo mesto so izvolili mestnega svetnika Pogatschniga.

V Celovcu so pričeli te dni graditi celovski nebotičnik. Hiša bo imela 11 nadstropij. Včasih je bil najbližji nebotičnik v Ljubljani.

Sv. oče, papež Pij XII., je nevarno zbolel, vendar javljajo, da se je stanje že toliko izboljšalo, da ni več neposredne nevarnosti.

Politični teden

Po svetu . . .

Zanimanje svetovne javnosti za berlinske pogovore je doseglo svoj vrhunec, ko so načeli nemško vprašanje. Zmanjšalo se pa je brž, ko se je po dveh jasnih in dokaj ostrih govorih ameriškega in sovjetskega zastopnika pokazalo, da obe velesili nikakor ne nameravata opustiti svojih načelnih stališč. Molotov je imel malo hvaležno nalogo odvetnika vzhodnonemške vlade. Svoj predlog o postavitvi enotne nemške vlade, sestojee iz zastopnikov komunističnega vzhodnonemškega režima in bonnske vlade, je moral utemeljevati z znanimi trditvami, da je bonnska vlada eksponent ameriškega imperializma, da je „nedemokratična“, gnezdo nacistov itd. S tem je po starem ljudskem pregovoru „držite tatu“ nehote povedal kakšna je vlada v Pankowu, glavnem mestu Vzhodne Nemčije.

Drugačnih rezultatov glede Nemčije itak ni bilo pričakovati.

Molotov je poudaril dobro znano moskovsko politično linijo glede Evrope, ki temelji na zahtevi, za vsako ceno obdržati to, kar je bilo pridobljeno z vojno in po vojni. In Vzhodna Nemčija je največji adut, katerega imajo Sovjeti v Evropi.

Ob vsem tem je prišlo tako mimogrede do zanimivih predlogov Molotova, ki pa so imeli zgolj olepševalni namen v veliki berlinski predstavi. Tako je Molotov predlagal, naj bi zavezniki v Zapadni Nemčiji izvedli ljudski plebiscit v vprašanju, ali žele Nemci evropsko obrambno zvezo ali pa združitev z Vzhodno Nemčijo. Ker je skoraj istočasno pa svaril francosko javnost, odkloni evropsko obrambno zvezo, ker bi Francozov od zapadnih zaveznikov nihče ne branil pred nemškim napadom — francoskemu zastopniku Bidaultu ni bilo težko zavrniti obe te dve stvari. Majhno presenečenje je bil Bidault-jev nastop na vsak način. Govoril je večkrat kot glasnik vseh treh zapadnih sil in njegova izvajanja so bistveno soglašala z izvajanjem ameriškega zunanjega ministra Dulles-a. Njegovi čisti in pristni francoski logiki, ki je celo Angležem že od nekdaj neljuba in jo označujejo „the damned french logic“ (prekleta francoska logika), — je moral tokrat Molotov dati isto priznanje. Med berlinskimi pogovori je namreč Bidault dobival tudi poročila iz Indokine, ki so vsa od prvega do zadnjega govorila, kako komunistične Vietminh čete tepejo francosko kolonialno armado. Ta stvar pa ni bila na sporedu berlinskih pogovorov in zato je Bidault na drugi način dal duška svojim čustvom. To je na vsak način veselilo njegovega velikega ameriškega prijatelja, ki je že kar dvolmil o francoski zvestobi.

Dulles je mogel nadvse odkrito povedati stališče svoje vlade, ker je imel tudi podporo obeh svojih zapadnih prijateljev.

Tako mimogrede so slično poročilom iz Indokine v predkonferenčni sobani v Berlinu prišle tudi vesti, da imajo Sovjeti v Evropi 22 divizij pod orožjem z več tisoč tanki in nekaj sto najmodernejših letal. To so pač stvari, ki so še vedno spremljale take konference. So stara dejstva, poudarjana samo ob posebnih prilikah.

Dulles je potem govoril, da zapadni zavezniki odklanjajo Molotov predlog o postavitvi nekakšne skupne nemške vlade iz zastopnikov Pankova in Bonna, ker je pač med obema vladama bistvena razlika. Vzhodnonemške je bila imenovana in ne izvoljena po zapadnih demokratičnih načelih, medtem ko je bonnska izraz volje ljudstva. Radi tega je treba najprej izvesti tajne in svobodne volitve v Vzhodni Nemčiji, da se izve, koga želi nemški narod v vzhodni coni kot svojega glasnika. Potem bo šele mogoče govoriti o sestavi skupne nemške vlade.

Konferenca pa še traja in je podoba, da ne bo najkrajša.

Ze okvir konference same je zanimiv. Do zdaj so se pogovarjali, oziroma imeli govore po točno določenem načrtu v veliki dvorani, kamor so imeli dostop številni časnikarji, da ne omenimo številnih tolmačev, fotografov, radijskih poročevalcev itd. Bilo je vse skupaj kot nekaka prireditel. In vsaka prireditev poteče tako, kot je predvideno. Zdaj pa prično „tajne“ konference. V narekovaju smo jih dali zato, ker tudi te ne bodo med štirimi očmi, pač pa v zmanjšanem obsegu. Samo nekaj tolmačev bo-

do zunanji ministri potrebovali, čeprav obvlada vsak perfektno jezik svojega partnerja. Morda si bodo tukaj bolje pogledali v obraz, morda bodo boleznj prvega in drugega doprinesle do kakih sporazumov.

Nemško vprašanje so uradno odložili in bodo prešli na avstrijsko. V „tajnih“ sejah bodo govorili pa tudi o atomih in radi lepšega utegnijo tudi glede Nemcev in Avstrijcev kaj skleniti, da bi slednji imeli več veselja.

Odkrito povedano: kar se Nemčije tiče, so najbrž vsi štirje si edini v tem, da je za njih najbolje, da ostane tako, kot je. To misel smo izrazili že v zadnjih političnih pregledih. Rus ne bo opustil svoje nadvlade v Vzhodni Nemčiji, Amerikanec se je dovolj utrdil v Zapadni Nemčiji, ker brez nje Evrope za Amerikance skoraj ni mo-

Duhovnik in politika

List „Klerusblatt“, ki izhaja v Solnogradu (Salzburg), z dne 30. januarja 1954 prinaša razpravo o duhovnikih in politiki. Spisal je članek jezuit p. Miller. Kar list piše, je pomembno za duhovščino in katoliško ljudstvo. Pater Miller piše: „Možje javnega življenja se pritožujejo, da se nekateri duhovniki ne zanimajo za politiko, češ da je treba skrbeti le za božje kraljestvo in zaradi tega jih politika ne zanima. Marsikaj se dogodi, čemer se ne moremo izogniti. Če pride preganjanje nad Cerkev, bo to veri samo v prid.“ Duhovniki, ki tako govorijo, živijo v nevarni zmoti. Res tudi preganjanje rodi dobre sadove, a rodi še več slabih posledic. Preganjanja ne smemo izzivati s tem, da se ga ne branimo. Res v državnem in deželnem zboru govorijo tudi o stvarih, ki ne zadevajo neposredno vere (n. pr. o gradnji elektrarn, o gradnji cest in potov itd.). Ali dandanes se je v javnosti razvel spor tudi zaradi zakona, družine, šole, oskrbovanja siromakov. Te stvari pa direktno posegajo v versko področje. Zato se tukaj duhovnik ne sme umikati. Duhovnik mora stati na obrambi, mora ljudstvo poučevati, mu mora vzbujati vest, da bo ljudstvo znalo samo braniti svoje verske pravice. Katoličan ima svojo volilno pravico, pa tudi volilno dolžnost. Voliti mora po svoji vesti. Vera v ljudstvu ne more napredovati, če nimamo zaslonbe v državnem zboru in v deželnih zborih, kjer delajo postave. Tako je bilo mogoče, da v Avstriji velja še danes postava o zakonu, ki jo je vsilil Hitler, četudi so

goče braniti pred kakim nepričakovanim napadom iz Vzhoda. Anglež hoče gledati vzvišeno in mu je prav, če se kje kregajo in Francoz je iz istega razloga tako energično trobil v skupno trobento, ker ima raje dve manjši Nemčiji kot eno veliko.

In drugod po svetu?

Italija je že več tednov v težki politični krizi. Demokščani niso dovolj močni, da bi sami mogli vladati in morajo iskati koalicijskih partnerjev. Gre za to, ali bodo te našli na levi ali desnici. Obe pa sta zelo nestrpni in zahtevni.

V Indokini so uporniki prizadejali francoskim kolonialnim četam težke izgube (sami so imeli še težje) in zasedli večje ozemlje, ki sega prav do središč francoske oblasti. Francozi so začeli taktiko „požgane zemlje“. Ob svojem umiku uničijo vse, kar bi utegnili služiti sovražniku. To je „totalna vojna“.

Egipt se oborožuje in predsednik gene-

velike svetovne oblasti ukazale, da preneha vse, kar so vpeljali narodni socialisti. Duhovščina mora sodelovati pri postavitvi, seve se ne sme vmešavati v prepire, ki bi veri in Cerkvi škodili. Pred politiko se umikati v zakristijo in za cerkveno zidovje, pomeni, da se ureditev javnih zadev prepusti sovražnikom vere. Učimo se iz zgodovine! V Franciji je vera propadla, a ne, ker so morebiti duhovniki ljudstvo pohujševali, ampak zato, ker so duhovniki ostali v zakristiji, kakor so to želeli nasprotniki.

V. P.

Podržavljenje stanovanjskih hiš

V Sloveniji in v vseh ostalih jugoslovanskih republikah je stopila v veljavo nova „uredba o stanovanjskih najemninah in o stanovanjskih hišah.“ Pod to uredbo spadajo vse hiše s 3 in več stanovanji. Vse te hiše pridejo pod upravo posebnega stanovanjskega sveta, ki določa najemnino, sklepa najemne pogodbe itd. Najemnina se odloča nanovo in bo približno 50% višja, kot je bila doslej. Lastnik hiše bo dobil do 10% nabrane najemnine. V uredbi je tudi rečeno, da ima lastnik hiše pravico do brezplačnega stanovanja v lastni hiši. Posebno določilo pa zahteva, da mora tisti lastnik, ki stanuje brezplačno v svoji hiši, prispevati v „sklad za vzdrževanje zgradb“ najemnin primeren znesek. S to uredbo so torej hiše z več stanovanji skoraj popolnoma podržavljene, ker lastnik hiše svoje lastne zgradbe ne more prodati, pa tudi ne posameznih stanovanj v njej.

ZANIMIVOSTI

KOLEKTIVIZACIJA OBRATNIKOV

Zvezna vlada v Beogradu pripravlja med drugim tudi uredbo o kolektivizaciji obratnikov. Obrti, ki imajo po 5 ali več nameščenecv, bodo postale zadruge, katere predsednik bo dosedanji lastnik obrtne delavnice. Manjše obrate pa mislijo združiti. Zaradi te uredbe, ki jo pripravlja zvezna vlada, je med obrtniki zavladalo veliko nerazpoloženje.

IZ VZHODNE AZIJE

Ameriški senator Smith je obiskal vzhodno Azijo in je po svoji vrnitvi povdaril, da bo mir v tem delu sveta zagotovljen, če bodo vsi narodi deležni svobode. Izjavil se je tudi proti temu, da bi Amerika priznala komunistično Kitajsko (Velika Britanija jo je že priznala in je tudi v živih trgovskih odnosih z njo).

Senator Smith je tudi naglasil, da mora Amerika za slučaj, da bo dovolila Pakistanu vojaško pomoč, isto pomoč nuditi tudi Indiji, ker je v ameriškem interesu podpirati kolektivno obrambo v vseh delih sveta.

PERZIJSKO OLJE

Po Mosadehovi obsodbi, dobil je tri leta celičnega zapora, se sedaj vlada pod ministrskim predsednikom Zahedijem močno trudi, da bi spravila zopet v red vprašanje perzijskega petroleja. Britanske družbe, ki so preje pred sporom med Perzijo in Veliko Britanijo izkoriščale vrelce, seve ne bodo več v tistim položaju kakor so bile nekdanj.

Vladni odbor za ta vprašanja je izdelal predlog, da bi se izkoriščanje vrelcev izročilo družbi, v kateri so zastopani Amerikanci, Angleži in Perzijci.

To petrolejsko vprašanje je za vso perzijsko državo postalo življenjsko važno, ker

ral Naguib je organiziral celo ženske vojaške enote. Tukaj bodo imeli pač Angleži kaj misliti.

V Perziji so pa Angleži izvojevali veliko bitko. Poročila pravijo, da bo v kratkem prišlo do sporazuma glede petrolejskih polj.

. . . in pri nas v Avstriji

Ob koncu starega in vstopu v novo leto je govoril državni predsednik dr. Theodor Körner o „avstrijskem čudežu“, ki se je tekom lanskega leta dogodil. Avstrijsko gospodarstvo si je tako opomoglo, da je avstrijska zunanja trgovina bila ob koncu leta aktivna.

Komaj šest tednov po tem razveseljivem sporočilu državnega predsednika pa beremo v strankarskih listih vse mogoče in nemože očitke. V socialističnih listih pišejo o Kamitzevem „čudežu“, ki je v tem, da imamo sedaj februarja 300.000 brezposelnih. V listih druge vladne stranke OeVP pa trdijo, da so socialisti pri vladajočem mrazu ravno tako brezmočni kakor OeVP, ker pač pri takem mrazu ni mogoče zaposliti zidarjev. Seve to medstrankino razmerje obsenčuje predstoječe volitve. Ravno za to priliko pa bi rada vsaka stranka zvalila odgovornost za pomanjkljivosti na drugo stranko, vse pa, kar je bilo pozitivnega, hoče vsaka stranka knjižiti na svoj konto.

Položaj v vladi in državi pa je vsekakor tak, da nosita tako za eno kakor za drugo stran politike in gospodarstva obe vladni stranki soodgovornost. Kar se je storilo z denarjem vseh državljanov, to je z davčnim doprinosom, je po vsej verjetnosti zasluga vseh državljanov, ki so delali in plačevali davke. Vladne stranke so bile le vršile dolžnosti, ki so jih jim državljanji poverili. Ne smemo pa pri tem prezreti, da je podvig avstrijskega gospodarstva po največji meri tudi zasluga ameriške pomoči po letu 1945.

Druga skrb vlade in vse države pa je vprašanje državne pogodbe. Tekom 14 dni je berlinska konferenca pokazala, da ni mogoče najti skupne poti ne v vprašanju svetovne politike in ne v vprašanju Nemčije. Dvoje stališče je bilo zarisanih na berlinski konferenci in stališči sta nezdružljivi. Tako preostane za konferenco le več tretja točka dnevnega reda, to je avstrijsko vprašanje. Danes v ponedeljek sklepajo na tajni seji zunanji ministri o nadaljnjem poteku konference in tudi o času, kdaj bi prišlo avstrijsko vprašanje do razprave. Govorijo gotovo tudi o načinu, kako bi avstrijsko zastopstvo prišlo do besede. Ker so pri vprašanju Nemčije odklonili ruski predlog, da bi bila oba dela Nemčije na konferenci zastopana, ni izključeno, da bo sedaj Rusija v avstrijskem vprašanju zavzela podobno stališče. Sicer pa je položaj vsekakor drugačen kakor položaj Nemčije. Avstrija ima na svobodnih volitvah izvoljeno in od vseh štirih velesil priznano vlado, ki je gotovo legitimirana, da zastopa državo na konferenci. In še nekaj drugega razbremenjuje avstrijsko stališče. Avstrijska zunanja politika tekom zadnjih mesecev vedno močneje naglaša, da se bo Avstrija kulturno in gospodarsko povezovala z Zapadom, v vojaškem pogledu pa Avstrija odklanja vsako povezavo na Zapad in Vzhod. To novo stališče ustvarja tudi nove poglede na vprašanje državne pogodbe. Rusi so ja bili vedno nezaupljivi, ker so računali, da se bo vsa avstrijska politika usmerila na Zapad. Seve je tudi danes še odprto vprašanje, bodo li Rusi tako avstrijsko izjavo smatrali za zadostno garancijo avstrijske nevtralnosti.

V koroški politiki je tudi vprašanje brezposelnosti igralo in igra najvažnejšo vlogo, saj so ob začetku meseca našli v deželi nad 25.000 brezposelnih.

V soboto in nedeljo se je mudil v deželi minister za kmetijstvo Thoma. Pri tej priliki je kmetijski minister poudaril važnost lastne prehrane. Avstrijsko kmetijstvo je osamosvojilo državo na sektorju prehrane že do 82 odstotkov. Preskrba z mesom in mlekom je popolna, deloma že prekaša domače potrebe, tako da bo treba pripraviti poti za izvoz živine in mlečnih izdelkov. Kakor izvažava avstrijska industrija svoje izdelke deloma po nižji ceni kot so ti na domačem trgu, tako tudi kmetje zahtevajo subvencije za izvoz mlečnih izdelkov, deloma so si take subvencije ustvarili sami, s tem, da žrtvujejo pri literski ceni tri groše v poseben „Krisenfond“.

Ob priliki ministrovega obiska v deželi so v Pitzelstättenu pri Celovcu otvorili prvo gospodinjstvo srednje šole, ki bo triletna in kjer se bodo šolale gospodinje v vseh strokah, ki so za moderno in napredno gospodinjstvo in gospodarstvo potrebne.

V zakonu vsak prepir preprečen, saj če žena speče, je mir več.

König
BACKPULVER

mit den Bilderrezepten

Koroški Hanzeji kranjskemu Janezu

(Nadaljevanje in konec)

„Ko sem ga prvič videla, sem si rekla: No, tako suhe robe pa še Ribničani niso po Koroškem prodajali. Tale nam bo še prav prišel, ko bomo žito skladali. Saj na Dješkah ni tako dolge ostrvi, da bi temu Kranjcu do brk segla. Toda, le počakaj, Janez, na Dješkah smo še vsakega zredili, pa bomo tudi tebe. Nekaj časa je bil Janez bolj plašen, kmalu pa smo ga udomačili in začel je postajati bolj okrogel in ni zgledal več kakor fižolova ranta. Vsi smo ga radi imeli, jaz pa najbolj. Tudi drugim dečlam je začel pogled uhajati na Janeza in postala sem ljubosumna. Zato sem ga pričakala neke nedelje, ko je prihajal od maše, tam za ovinkom. Pocukala sem ga za rokav ter rekla: Na, Janez, ker si tako čeden fant, ti bom pa koroški pušljec dala. In zataknila sem mu za klobuk rdeč nagelj. To pa je Janeza tako prevzelo, da je zavriskal, da se je slišalo daleč kakor glas ta velikega dješkega zvona. Jaz sem se pa veselila in si mislila: Te že imam v svoji moči, ne uideš mi več.“

In mi ne bi ušel, če se ne bi pojavila kruta tekmovalka in to je bila Čejnikova grča. Tako se je vnel silovit boj za Janeza med menoj in grčo. Bil je boj kakor med Almiro in Zaliko za Mirka. In zmaga je grča, njej je Janez prisegal zvestobo in bi to zvestobo gotovo tudi držal, če bi grča malo bolj po človeško ravnala z Janezom.

Prišlo pa je za Janeza tisto usodno žegnaje na Dješkah, ko je grča hotela slaviti zmago. Že navsezgodaj je začel takrat Janez objemati grčo. Celo med nas dekleta se je hotel nato v procesiji uvrstiti z njo. Ker pa je imel že negotov korak, smo ga zapodile. Opoldne pri kosilu sta se že kregala z grčo. Ko pa se je zvečer Janez zibal proti domu, ga je grča porivala z enega konca ceste na drugega, nazadnje pa ga je vrgla v cestni jarek. Takrat se je tudi Janezu prvič pokazal rdeč nos. To pa je bilo Janezu preveč in je začel robantiti: Kaj, z mojo krvjo mi boš nos pleskala. Kaj takega bi Mojca ne naredila z menoj. Sedaj pa vem, komandirala bi rada nad menoj, toda Janeza še ne poznaš. Ti bom že pokazal, kdo je gospodar v hiši. In — črep, pri tej priči je Janez grčo ubil. Jaz pa sem se veselila in si mislila: No, sedaj pa mi ne uideš več. Drugo jutro sem zgodaj vstala, počedila sem in pospravila po hišici, skuhalo sem velik lonec kislega zelja, praznično sem se oblekla, utrgala sem najlepši nagelj in šla sem Janeza iskat. Toda našla sem samo ubito grčo v cestnem jarku, Janeza pa ni bilo nikjer in od takrat ga na Dješkah nikdo več ni videl.

Koroški Hanzeji.

Moderni težki bombnik vozi toliko goriva s seboj, da bi avtomobil z istim gorivom mogel 16 krat voziti okrog zemeljske oble.

Sprejeli smo naslednje pismo in ga objavimo:

Ameriška hiša v Celovcu

(Prva obletnica otvoritve)

Pred letom dni, dne 4. februarja 1953, so v Celovcu otvorili Amerika-Haus kot podružnico informacijske službe Združenih držav Amerike (USIS), kulturnega oddelka ameriškega zunanjega ministrstva. Ta organizacija vzdržuje v tridesetih državah svoje podružnice. V novih prostorih, v Funderstrasse 1, so pričeli z javno knjižnico v polnem obsegu, z drugimi kulturnimi prireditvami pa so že preje delovali, ko so bili poslovni prostori še v Delavski zbornici.

V minulem letu je Ameriška hiša v Celovcu z uspehom delovala na vseh področjih in tako služila poglobljanju medsebojnega spoznavanja in utrditvi narodne strpnosti. Število vpisanih bralcev, ki imajo brezplačno leposlovno in strokovno literaturo na razpolago, je tekom leta obstojno znašalo 5.000. Število sposojenih knjig znaša 64.289, kar odgovarja mesečnemu številu 5.360. Ameriška hiša je priredila tudi vrsto predavanj, deloma s slikami, diskusijske večere, razne koncerte, igre in to ne samo v Celovcu, marveč tudi v drugih krajih Koroške. Takih prireditev je bilo 116, obiskovalcev pa 11.679. Predvajali so vrsto različnih filmov, filmskih predstav je bilo 694, obiskovalcev pa 53.586.

Ameriška hiša bo zanaprej vršila to kul-

turno delo v smislu zapadne skupnosti in tako služila zblizanju narodov.

Dr. Wolfgang Delena, l. r.

(H gornjemu pismu bi samo pripomnili, da zelo obžalujemo, da se Ameriška hiša za slovenske kulturne potrebe ni zanimala v prvem letu svojega delovanja. Medtem ko ameriške ustanove na Svobodnem Tržaškem ozemlju vršijo tudi tozadevno delo in imajo vrsto slovenskih filmov na razpolago. Pogrešamo v knjižnici tudi slovensko knjigo, ker bi po našem mnenju tudi ta slovenska knjiga v Ameriški hiši služila zblizanju narodov. Opomba uredništva.)

LJUBLJANA (val 202.1, 212.4, 327.1 m)

Zdravstveni nasveti vsak torek ob 17.30. Kmetijski nasveti vsako nedeljo ob 15.30 — Vsak dan ob 19.00 na valu 327.1 m oddaja za inozemstvo.

RADIO VATIKAN

Oddaje vsak četrtek in vsako soboto ob 19. uri.

Vsako nedeljo ob 18. uri „Verska ura“.

(val 50.25, 31.10, 25.55 in 196 m)

URADNE OBJAVE

Mestna občina Velikovec

JAVEN RAZPIS

Mestna občina Velikovec javno razpisuje gradnjo nove glavne šole z 20 razredi v Velikovcu in sicer stavbna dela.

Podlage za ponudbe dobite od ponedeljka, dne 8. februarja 1954 na velikovškem magistratu ali pa na referatu za občinske visoke stavbe, Celovec, Miesstaler Strasse 1, soba 211, kjer imate lahko tudi vpogled v tozadevne načrte. Izpolnjene ponudbe je treba 1. marca 1954, ob desetih, predložiti velikovski mestni občini, kjer se bodo ob istem času ponudbe tudi javno odprle. Za dve osnovi razpisa je treba plačati 30 šilingov.

Župan.

Ocena stvarnega odnosa zaradi odpisa davka od delavnih plač in zaradi socialnega zavarovanja.

OBJAVA

veljavnost za Koroško

V dogovoru z uradom Koroške deželne vlade se naznanja, da je ocenjevalna lista za stvarni odnos (Objava Finančne direkcije za Koroško od 30. 1. 1952, št. 4/15-11-1952) razglašena v AÖFV, veljavna tudi za leto 1954.

Ne samo župnim uradom

vsakemu naročniku „Tednika“

pomagamo

Pri vseh svojih nakupih se obračajte za nasvet na oglasni oddelek našega lista.

Pri večjih nakupih vam preskrbimo

popuste

Preskrbimo vam nadalje točno

dobavo

Preskrbimo vam tudi blago dobre kakovosti.

Ne zamudite torej ugodne prilike in naročite po naših nasvetih

boljše in cenejše

Vedno smo vam z nasveti na razpolago, zato se obračajte na nas (zadostuje dopisnica).

OGLASNI ODDELEK

„Našega tednika“

v Celovcu, Viktringer Ring št. 26
Telefon 43-58

Beri in širi „NAŠ TEDNIK — KRONIKA“

Sol za koline — kolofonijo, špago, nože in kaveljne kuhinjske stroje za rezanje mesa, aparate za streljanje in vse potrebščine za koline SAMO PRI

MAX GRAMILLER
Celovec-Klagenfurt, Adlegasse 14

Pletenine in vezenine

kupite ugodno pri

M. Kopeinig

Villach - Beljak, Autobahnhof
Izdeltavamo tudi po meri

Najpotrebnejše je dobra postelja, v kateri se dobro in zdravo spi. Okorn osnaži nepokvarljivo vaše žimnice (madrace) s specialnim strojem od zdravju škodljivega prahu. Zjutraj odpelje, zvečer že gotovo vrne nazaj. OKORN, Klagenfurt-Celovec, Völkemarkterpl.

Gumijasti škornji, delavski čevlji najceneje v trgovini s čevlji
NEUNER — Klagenfurt

Popravila radijskih aparatov najhitreje in poceni Radio
Wretschmig, Celovec, Villacher Ring 23.

Gumijaste škornje, gumijaste čevlje in galoše kupite že sedaj
NEUNER, Celovec — Klagenfurt.

Blago za pohištvo, gradl za blazine, oprtnice, motvoz, umetno usnje, afrik, juta, dekoracijsko blago najceneje pri **NEDELKO, Celovec, 8.-Mai-Strasse 11.**

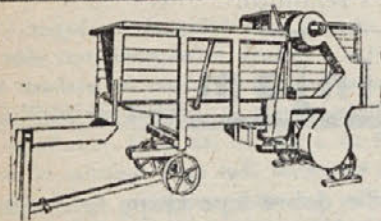
HARMONIK! Scandali, Dalap, Hohner, vsi modeli na zalogi, poceni, tudi na obroke samo pri **STRANZL-ERBEN, Celovec-Klagenfurt, 8.-Mai-Strasse 20.**

Solid
Leistungsfähig
Altbekannt
MÖBEL
Altbewährt

Klagenfurt, St.-Veiter-Strasse 15
Telefon 22-58

Tudi v naprej prodajamo po edinstvenih cenah
Blago - perilo - volneno blago

L. MAURER
CELOVEC — KLAGENFURT,
Alter Platz 35

Michael
MAYERs Wtw.
KMETIJSKI STROJI
Deutschlandsberg

Ozke čistilne mlatilnice
v 3 velikostih od šil. 6800.—, 8600.—, 10.600.—
oba stroja združena omogočata

novi način mlačeve in rezanja

Nadomešča kosilno mlatilnico
Zahtevajte prospekte — ugodni plačilni pogoji

Patentirane motorne kosilnice,
najtrpežnejše in poceni.

Jeklena rezalnica kot pihalnik za seno, cena šil. 4600.—

„Ganz“-Elektrowerkstätten in tehnična pisarna

ING. F. DULLNIG

Celovec-Klagenfurt, Pischeldofer Str. 4, tel. 18-22

Gradba elektrarn, daljnovodov, krajevnih mrež in transformatorjev — inštalacije vseh vrst

POPRAVILA Prodaja in zamenjava električnih strojev
DOBAVA električnega orodja, motorjev, žic, raznovrstnega materiala, oglenih ščetki itd.

POJASNILA in načrti

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT
PRECHTL

Od 12. do 15. 2.: „Hab' Sonne im Herzen“
Od 16. do 18. 2.: Radi prezidave zaprto.

STADTTHEATER

Od 12. do 18. 2.: „Damenwahl“.

Kulturer VILLACH

Krmilna korita, betonska okna, premog in drva! Stefan **BERGER** (Bürstenberger) Klagenfurt, Waag-gasse 14 in Rosentaler Strasse 40.

Damska frizerka Matilda Zotter, Celovec, Salmstrasse 3.

Velika razprodaja plaščev in tekstilij
v trgovski hiši

G. UMSCHADEN
Celovec-Klagenfurt — Am Fleischmarkt

SE NADALJUJE!